

PhDr. Ivana Čechová, Ph.D., Mgr. Radek Nedoma,
RNDr. Oldřich Kříž, Jiří Mrenka

Partnership for Learning Program: online výuka s rodilým mluvčím jako doplněk k prezenční výuce anglického jazyka na Univerzitě obrany

Využití multimédií ve výuce cizích jazyků je způsobem, jak pozitivně ovlivnit motivaci i výsledky výchovně-vzdělávacího procesu. Využití česko-kanadského projektu Partnership for Learning Program umožňuje synchronní komunikaci mezi rodilým mluvčím a studentem/účastníkem jazykové přípravy bez ohledu na jejich vzdálenost. Vzájemná komunikace je příležitostí pro studenty používat jejich druhý jazyk nejen při odborných diskuzích, ale i při řešení problémů, relevantních jejich studijnímu zaměření, zájmům a koníčkům. Součástí článku je rozbor zkušeností, které autoři doposud získali.

Úvod

Začlenění Armády České republiky do společné činnosti armád NATO klade stále vyšší nároky i na jazykovou vybavenost jejich příslušníků. Absolventi Univerzity obrany jako budoucí vojenští manažeři, ekonomičtí a techničtí specialisté, kteří s ohledem na své budoucí funkční zařazení budou nuceni běžně komunikovat se svými partnery z členských armád NATO, musí za tři roky studia dosáhnout dosti vysoké úrovně znalostí z anglického jazyka (v současné době STANAG 3333). Budoucí vojenští profesionálové, absolventi UO, musí být schopni, v rámci přípravy na plnění povinností v mezinárodních jednotkách a štábech plynule komunikovat s příslušníky cizích armád a musí být rovněž schopni aktivně pracovat s cizojazyčnými dokumenty. Pro učitele jazyků CJP UO tato skutečnost znamená neustále hledat nové cesty, jak výuku cizích jazyků zefektivnit, jak motivovat studenty, aby byli schopni vyhovět všem požadavkům, které jsou na ně kladeny.

V současné době se studium cizích jazyků na Univerzitě obrany (dále jen UO) rozvíjí v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti na období 2006-2010. Pro oblast vzdělávání v oblasti jazyků je stanoveno: „Zvyšování jazykové připravenosti akademických i administrativních pracovníků a studentů UO bude patřit v nastávajícím období k jednomu z prioritních úkolů UO. Komplexnost tohoto požadavku, orientovaná na většinu akademické obce UO a značnou část obslužného personálu, je vymezena předpokládanou ambicí UO, jako významné vzdělávací instituce s působností v rámci zemí NATO.“ (Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné a vývojové a další tvůrčí činnosti Univerzity obrany na 2006-2010)

Jednou z možností, jak dosáhnout cíle jazykové výuky, je začleňování informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT) do výuky a získání kvalitních rodilých mluvčích. Proto Vysoká vojenská škola pozemního vojska ve Vyškově navázala už

v roce 2002 spolupráci s kanadskou vojenskou školou Canadian Forces Language School, která se v rámci dlouhodobého projektu NATO podílí na jazykové přípravě příslušníků NATO, mimo jiné i příslušníků Armády České republiky. Projekt byl zahájen testováním technologií a pokračoval pilotním kurzem. Pilotního kurzu a následující výuky se zúčastnili studenti Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany (dále jen FEM UO) s novými partnery projektu, kterými se staly Canada School of the Public Service (dále jen CSPS) a ICIWave Design. CSPS je zodpovědná za výuku anglického a francouzského jazyka v provinciích Ontario, Quebec a Manitoba a ICIWave Design je soukromá společnost, která se specializuje na výzkum a vývoj v oblasti audio a videotechnologie. Projekt dostal název Partnership for Learning Program (dále jen PLP) a byl financován prostřednictvím Výzkumného záměru FEM UO a Akčního výzkumu, který financovalo Ministerstvo obrany a Ministerstvo školství v Kanadě.

PLP se ukázal jako vhodný nástroj k vytvoření virtuálních tříd z různých skupin studentů Fakulty ekonomiky a managementu Univerzity obrany a je využíván pro **podporu vzájemné jazykové a kulturní komunikace a porozumění za použití moderních technologií** s cílem:

- poskytnout účastníkům programu příležitost procvičovat řečové dovednosti mluvení, poslechu s porozuměním, čtení s porozuměním a psaní,
- napomoci k odstranění „bariér“ v dialogu s rodilým mluvčím.

Spojení probíhá v reálném čase s použitím videokonferenčního softwaru, který byl navržen speciálně pro tento projekt kanadskou společností ICIWave Design se sídlem v Quebecu. V rámci projektu používaný software firmy ICIWave Design umožnil snadný, přesto však kontrolovatelný přístup na internetovou stránku, kde se jak učitelé, tak i studenti z různých míst, vybavení sluchátky a web kamerami, mohou setkávat a komunikovat. Přenos zvukového a obrazového signálu směřuje do Atlanty a pak do Londýna, kde je před odesláním do Evropy zesílen, a tím se výrazně zvyšuje kvalita příjmu signálu, což dříve v rámci videokonferencí nebylo možné.

Obr. 1: Učebna využívaná k on-line výuce

První studenti začali uvedený program využívat jako doplněk jazykové přípravy v říjnu roku 2004. Každé vyučovací hodiny se účastní maximálně osm až deset studentů, doktorandů či zaměstnanců a kanadská lektorka.

Technické vybavení k PLPP

Flashová aplikace **TalkingToLearn** byla v rámci projektu PLPP vyvinuta Kanadskou společností **ICIWave Design**, která je výhradním vlastníkem autorských práv na technické řešení systému výměny videa a hlasu mezi vzdálenými klienty v reálném čase. Tato webová aplikace je klíčovým uživatelským nástrojem pro interaktivní komunikaci mezi studenty navzájem a učitelem/lektorem. Základ systému je ve webovém rozhraní vytvořeném pomocí technologie Adobe Systems Incorporated – Flash a serverovou aplikací s originálními postupy pro distribuci a kompresi videa a zvuku, která je předmětem obchodního tajemství společnosti **ICIWave Design**.

Klientem tohoto systému se může stát libovolný tzv. multimediální počítač na libovolné technologické platformě vybavený webovým prohlížečem s nainstalovaným doplňkem přehrávače technologie Flash. Dále musí být počítač vybavený webovou kamerou či zařízením pro zachytávání videa, a reproduktory a mikrofonem, či headsetem.

Klienti a server mezi sebou komunikují na protokolu TCP/IP na portech 80, 443, 1935, které musejí být uvolněny na úrovni celé síťové infrastruktury pro oboustranný provoz. Každý klient má pro komunikaci se serverem vyhrazený vlastní kanál, který vyžaduje datovou propustnost 256 kbps až 2Mbps dle zvolené kvality přenosu. Systém automaticky v závislosti na zvolené kvalitě přenosu upraví kompresní algoritmy, kde vždy upřednostňuje kvalitu hlasu nad kvalitou videa.

Zásadním technickým přínosem tohoto řešení je jeho relativní „**netechničnost**“, tedy minimalizace technických požadavků na vybavení klienta a v neposlední řadě má minimální nároky na obsluhu osobního počítače, resp. softwarového interface pro komunikaci se serverem. Obsluhovat flashovou aplikaci **TalkingToLearn** je schopen i uživatel s podprůměrnými schopnostmi práce s osobním počítačem.

Aplikace umožňuje komunikaci mezi uživateli, v párech nebo ve skupinách, vedení v rámci skupiny soukromého nebo veřejného rozhovoru mezi lektorem a uživatelem. Aplikace zobrazuje též psaný text, potřebuje-li lektor či uživatel vidět psanou formu. Další funkcí je **WhiteBoard** pro tvorbu jednoduchých grafů, diagramů, poznámek či nákresů. Jednotlivé funkce se neustále upravují, rozšiřují nebo ruší v závislosti na uživatelské zkušenosti.

Po úspěšné autorizaci je možné se přihlásit do aplikace přes webové rozhraní www.talkingtolearn.com, pomocí uživatelského jména a hesla, které přiděluje administrátor systému. Aplikace neřeší bezpečnost provozu z hlediska utajování informací, protože přenášená data nejsou považována za citlivá.

Online výuka prostřednictvím PLP

Úvodní hodina v každém semestru je zaměřena na všeobecné seznámení všech účastníků videokonference. Probírají se témata jako jsou zaměstnání, záliby, trávení volného času apod. Lektor/pedagog se touto cestou seznamuje s účastníky a to mu/jí umožňuje sestavit témata pro následující hodiny a načrtnout podrobnější osnovu

dalších lekcí. Získané informace také napomáhají při výběru vhodných hostů pro další videokonference. Aby se zabránilo nedorozumění zapříčiněnému případnou zhoršenou kvalitou zvukového přenosu, používají obě strany řádek pro titulky (chat line), který je umístěn v levé části obrazovky, pod obrazovkou pro učitele a hosta. Tento řádek svojí funkcí nahrazuje třídní tabuli, umožňuje lektorce psát nová, popřípadě nejasná slova a slovní spojení (viz obr. 2).

Obr. 2: Obrazovka s chat line

Další hodiny jsou pak připravovány společně učiteli na kanadské a na české straně. Podle zaměření skupiny studentů oba učitelé vždy vytipují oblasti, které přímo souvisejí s přípravou studentů v rámci jednotlivých studijních programů na FEM UO a vhodné je doplňují. Téma k diskusi může být studentům zasláno e-mailem nebo je najdou jako odkaz na Studijním portále UO. PLPP také umožňuje práci ve skupinách, ve dvojicích a poté prezentaci práce skupin, psaní, promítání obrázků, grafů a videa.

Zajímavým zpestřením programu jsou pozvání hosté z nejrůznějších institucí, kteří mají možnost pravidelného vstupu do on-line výuky. Software umožňuje připojení hosta z kteréhokoliv místa na světě. Diskuze s kolegy a akademickými pracovníky ze zahraničních univerzit a porovnávání jednotlivých typů studia i mimouniverzitních aktivit jsou velmi oblíbené. Mluvit současně se studentem z Kanady, USA, Rumunska a v rámci České republiky z Brna nebo Hradce Králové je zajímavou zkušeností z hlediska osobního, kulturního i profesního.

Další možnou a oblíbenou aktivitou jsou briefinky s odborníky z nejrůznějších vojenských i nevojenských oblastí, kteří jsou pravidelnými účastníky on-line výuky. V současné době je dohodnuto, že odborníci z nejrůznějších vojenských i nevojenských oblastí budou pravidelně zváni k briefingům a následné diskuzi.

Dotazník

V roce 2005 byl zahájen výzkum, jehož cílem bylo zjistit, jaké výuce studenti University obrany dávají přednost, zda:

- výuce klasické, bez využití ICT,

- výuce klasické, doplněné o úkoly plněné v prostředí internetu,
- výuce klasické, doplněné o synchronní komunikaci s rodilým mluvčím.

První část výzkumu byla realizována v letním semestru akademického roku 2005-2006. Do výzkumu byli zařazeni všichni studenti 1. ročníku FEM UO. Celkem se tedy tohoto dotazníkového šetření zúčastnilo 104 studentů (59 studentů, 45 studentek) studijních oborů vojenský management a ekonomika obrany státu.

Dotazník měl dvě základní části. V první části dotazníku se studenti vyjadřovali obecně k výuce anglického jazyka na střední škole. Druhá část dotazníku byla více orientována na zkušenosti s ICT a cílem bylo zjistit, jaký vliv má ICT na výuku anglického jazyka. Všechny otázky byly uzavřené, pouze jedna otázka, ve které jsme žádali respondenty o doplnění informace, byla otevřená. Všechny otázky nabízely výběr z několika možností (multiple choice), minimální výběr tvořily tři možnosti.

Vyhodnocení dotazníkového šetření

Úvodní část dotazníku byla spíše obecná, zaměřená na studium anglického jazyka na střední škole a začlenění ICT do výuky na tomto stupni. Zajímalo nás, zda studenti mají zkušenosti s tímto typem výuky anglického jazyka, vzhledem k propagaci ICT Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a také vzhledem k poskytnutým dotacím na nákup počítačů pro základní a střední školy (projekty SIPVZ a další).

V jedné z otázek úvodní části dotazníku jsme chtěli zjistit, jak na střední škole probíhala výuka anglického jazyka, zda převládá výklad učitele, použití audiovizuální techniky, laboratoří s počítači nebo kombinace všech uvedených možností. Nebylo překvapením, že studenti uvedli, že při výuce převládá výklad učitele doplněný o magnetofonové nahrávky. Pouze necelá třetina studentů uvedla, že k výuce využívali i laboratoře vybavené audiovizuální technikou, především k poslechu audionahrávek a sledování videa. Dva studenti uvedli, že výuka byla realizována v učebně vybavené počítačem.

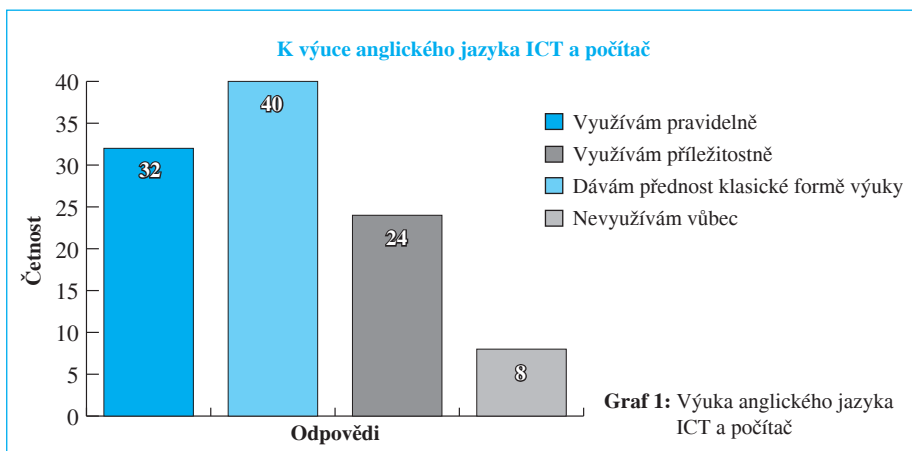
V další části dotazníku nás zajímal celkový vztah k ICT, přístup a četnost použití internetu při výuce anglického jazyka. Všichni dotazovaní uvedli, že mají vlastní počítač, a 99 ze 104 dotázaných studentů uvedlo, že si bez počítačů neumí představit život ani studium. Z této odpovědi je patrné, že vybavenost studentů počítači je 100 %, a tuto skutečnost často „obdivují“ účastníci zahraničních konferencí, na kterých jsme výsledky tohoto výzkumu prezentovali (např. IMSCI 2008, Orlando; IJEL 2009 Toronto).

Na dotaz k celkovému vztahu k počítačům pouze 5 studentů (4,8 %) odpovědělo, že se počítačům snaží vyhýbat při studiu. Celkem 99 (95,2 %) z nich si bez počítačů neumí představit ani život, ani studium.

Tato odpověď nebyla překvapujícím zjištěním, protože mladší generace má k počítačům obecně pozitivní vztah a setkává se s nimi doma, ve škole i v zájmových kroužcích. Počítač je pro ně prostředkem komunikace, zdrojem k získávání informací a zdrojem zábavy.

Další snahou bylo zjistit, jak studenti počítač ovládají. Celkem 104 studentů (100 %) uvedlo, že ovládá práci s textovým editorem, práci s grafickými programy neovládá pouze 9 studentů (8,6 %), práci s tabulkovými procesory zvládá 82 (79 %) z nich. Se vzdělávacími programy pracuje 51 studentů (49 %).

Zajímalo nás také, k čemu studenti počítač využívají. Zjistili jsme, že pro všechny, tedy pro 104 studenty, je počítač zdrojem vyhledávání na internetu a dále, že zprostředkovává

komunikaci mezi lidmi. Téměř všichni studenti na počítači poslouchají hudbu, sledují video, filmy a stahují si software.

Celkem 70 (67 %) ze 104 studentů odpovědělo, že počítač využívá k sebevzdělávání. Ve třetí části dotazníku studenti odpovídali na otázky vztahující se k využití ICT a videokonferenčních technologií ve výuce anglického jazyka. Tato část dotazníku byla klíčovou, protože nás zajímalo využití ICT/videokonferenčních technologií ke studiu anglického jazyka a k samostatné přípravě.

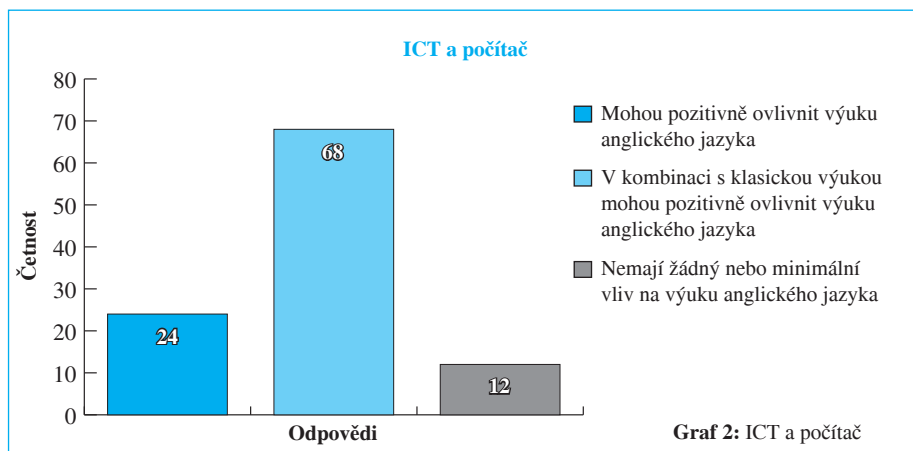
K výuce anglického jazyka využívá 32 studentů (31 %) počítač pravidelně, 40 (39 %) příležitostně, 24 studentů (23 %) dává přednost klasické formě výuky. Pouze 8 studentů (7 %) nevyužívá ICT při výuce anglického jazyka vůbec.

Pouze malý počet studentů (31 %) využívá pravidelně internet k výuce anglického jazyka. Počet studentů využívajících ICT k výuce anglického jazyka je stále nízký, přestože celá řada učitelů informuje na konferencích o zařazení blended-learningu, WebQuestů, studijních portálů atd. do výuky anglického jazyka a rovněž informují o stále se rozšiřující nabídce nejrůznějších kurzů, které jsou snadno dostupné a velmi často zdarma.

Dalším důležitým zjištěním pro náš výzkum byly názory studentů na vliv ICT, a zejména videokonferenční technologie na výuku anglického jazyka a na samostatnou přípravu. Proto byly poslední tři otázky zaměřené na to, zda ICT/videokonferenční technologie mají vliv na výuku anglického jazyka.

Většina studentů, celkem 68 (65,5 %), uvádí, že ICT a počítače, zejména v kombinaci s klasickou výukou, mají pozitivní vliv na reálné výsledky jejich studia. Celkem 24 studentů (23 %) připouští, že ICT a počítače mohou pozitivně ovlivnit výuku anglického jazyka a 12 studentů (11,5 %) se domnívá, že nemají žádný nebo minimální vliv.

Na otázku, jak videokonferenční technologie ovlivňují výuku anglického jazyka, odpovídá 39 studentů (38%), že tyto technologie mohou pozitivně ovlivnit výuku anglického jazyka, 58 studentů (55,5 %) se domnívá, že pozitivní vliv videokonferenčních technologií na výuku anglického jazyka se projevuje pouze v kombinaci s klasickou výukou, a 7 studentů (6,5 %) si myslí, že videokonferenční technologie nemají žádný nebo minimální vliv na výuku anglického jazyka. Odpovědi jsou tedy poměrně vyvá-

žené, většina studentů uvádí, že ICT a videokonferenční technologie ovlivňují výuku anglického jazyka pozitivním způsobem.

Porovnáním četností odpovědí na otázky, zda ICT a videokonference mohou pozitivně ovlivnit výuku anglického jazyka, lze dospět k závěru, že více studentů (rozdíl 15 %) vidí ve videokonferencích větší potenciál pro zkvalitnění výuky anglického jazyka. Domníváme se, že je to dáno atraktivností videokonferencí, nepříliš častým využíváním videokonferencí ve výuce a v neposlední řadě chybějícím přímým kontaktem s rodilým mluvčím.

Na otázku, zda chtějí ve svém studiu používat ICT, studenti odpověděli následujícím způsobem. Celkem 71 studentů (68,5 %) chce používat nejmodernější technologie při výuce anglického jazyka i při samostatné přípravě, 27 studentů (26 %) dává přednost jejich využívání jen při samostatné přípravě a 6 studentů (5,5 %) se chce učit klasickým způsobem.

Názory studentů na využití ICT ve výuce anglického jazyka

Na dotazníkové šetření navázal akční výzkum, který inicioval a financoval kanadský partner projektu PLP. Metodou této části výzkumu se staly *polostrukturované rozhovory*. Na použití této metody jsme se shodli s kanadskými partnery, protože software používaný k realizaci on-line výuky umožnil kanadské i české učitelce účastnit se rozhovorů a rozhovory nahrávat.

Pomocí projektu PLP jsme vytvořili několik virtuálních učebních skupin a sledovali výuku po dobu jednoho semestru. V každé učební skupině bylo 9 studentů. Výuku jsme nahrávali a po ukončení semestru jsme realizovali rozhovory s jejich účastníky. Některé rozhovory byly přímé (face to face), některé byly realizovány prostřednictvím videokonferenčního systému firmy ICIWave Design.

Cílem rozhovorů bylo získat údaje o názorech studentů FEM UO a účastníků kurzu anglického jazyka na kanadské straně na využití PLP ve výuce jazyků a zjistit, jaké technologie si vybírají ke studiu cizího jazyka a jak daný výběr ovlivňuje studium cizího jazyka v průběhu hodiny i při samostatné přípravě. Dále nás zajímaly postoje, které studenti/účastníci kurzu zaujímají k využívání PLP. Další snahou bylo získat poznatky,

zda výsledky mohou poskytnout informace použitelné při vytváření dlouhodobější vize využívání PLP v jazykové přípravě. Také jsme chtěli zjistit, zda a jak se postoje respondentů k využití PLP v jazykové přípravě měnily. Analýzou podmiňujících faktorů (osobnostních i technologických) jsme se snažili poukázat na možné stimuly, které mohou fungovat jako katalyzátory v procesu využívání PLP v jazykové přípravě.

Realizace této části výzkumu umožnila získat podrobnější názory, které nebylo možné zjistit dotazníkovým šetřením, na následující výzkumné otázky:

- *Jaké postoje zaujímají studenti k použití PLPP při studiu cizího jazyka?*
- *Jaké důvody vedou studenty k výběru a použití PLPP? Jak vnímají možnosti, stimuly a naopak limity používání PLPP?*
- *Jak se změnil postoj studentů k PLPP po absolvování on-line výuky?*

Pro potřeby výzkumu jsme zvolili metodu polostrukturovaných rozhovorů, některé jsme provedli ve svých pracovnách, především z důvodu nahrávání. Další rozhovory probíhaly prostřednictvím videokonferenčního systému ICIWaveDesign, protože nebylo vždy možné, zvláště na kanadské straně, udělat přímý (face to face) rozhovor. K nahrávání jsme se souhlasem respondentů použili u přímých rozhovorů diktafon a pak jsme rozhovory přepsali do písemné podoby. Rozhovory realizované prostřednictvím systému ICIWaveDesign byly nahrávány přímo. Každý z rozhovorů trval asi hodinu, k připraveným otázkám jsme jen někdy doplnili další, upřesňující dotazy. Všechny rozhovory proběhly dvakrát. První rozhovory jsme na žádost kanadského partnera realizovali před zahájením on-line výuky a stejné rozhovory se stejnými účastníky po skončení on-line výuky.

Zaznamenané rozhovory jsme přepsali do písemné podoby a analyzovali. První částí analýzy bylo seřazení odpovědí do širokých kategorií a to tak, že jsme k odpovědím přiřazovali kódy (v případě našeho výzkumu čísla). Pak jsme prvotně vytvořené kategorie rozdělili do menších celků (Gavora, 2000 s. 114) a na závěr jsme z jednotlivých celků vytvořili příběh.

Na základě této části výzkumu lze konstatovat, že důležitou roli při výběru vhodné informační a komunikační technologie pro studium cizího jazyka sehrávají osobní postoje studentů. Ukazuje se, že studenti preferují takový prostředek, který jim umožní zbavit se ostychu a zábran při konverzaci, včetně použití hovorové řeči, a který napomáhá individuálnímu přístupu v procesu učení se jazykům. Důraz kladou na vhodnou kombinaci procvičovaných dovedností. Kombinaci poslechu a mluvení s nutností bezprostřední reakce považují za důležitou.

Osobní postoje studentů jsou ovlivněny jejich představami o vlastním osobním růstu v oblasti ovládnutí daného jazyka jako předpokladu pro jejich budoucí využití v praxi. Potřebu jazykové vybavenosti a počítačové gramotnosti chápou jako nutnost pro budoucnost i jako prostředek ke snadnějšímu získání práce.

Výběr konkrétního prostředku souvisí s aktivitami, které umožňuje. Internet využívají pro korespondenci, pro práci s textem a slovníkem, získání studijních materiálů na www stránkách a pro udržování a navazování kontaktů. Videokonferenční technologie umožňují kontakt s mluvčím, bezprostřední reakci. Důležitou roli při výběru prostředku ICT sehrává i možnost volby prostředí a času k učení, určení si vlastního tempa při učení.

Využívání ICT/PLP v jazykové přípravě studenti chápou jako zpestření výuky a také jako nástavbu k výuce. Výsledky dále ukazují, že bezprostřední kontakt s mluvčím

prostřednictvím ICT/PLP může svým způsobem suplovat pobyt v zahraničí a může poskytnout částečnou reflexi při jednotlivých aktivitách.

Při srovnání rozhovorů vedených před zahájením projektu PLP a po jeho ukončení se všichni respondenti vyjadřovali ve prospěch PLP. Subjektivní pocit překonání nejistoty, strachu a získání pohotovosti a plynulosti v mluvení se v odpovědích vyskytovaly nejčastěji. Uvedený závěr potvrdil vhodnost využití programu PLP pro provedení další fáze výzkumu.

Shrnutí

Z výsledků dotazníkového šetření i akčního výzkumu vyplývá, že všichni studenti mají volný přístup k počítači a počítač několikrát týdně využívají, většina z nich si bez počítačů nedokáže představit ani život a ani studium.

Potvrzuje to i zjištění preferencí studentů, ze kterých vyplynulo, že studenti dávají přednost použití moderních technologií při výuce anglického jazyka. 71 ze 104 studentů chce využívat nejmodernější technologie ve výuce a 27 studentů jen k samostatné přípravě.

Odpovědi na tyto otázky hovoří jasně ve prospěch ICT a zcela jasně poukazují na skutečnost, že studenti dávají přednost tomu druhu média, které je pro ně kombinací zábavy a studia, které jim umožňuje poznávat nové lidi a současně se vzdělávat. ICT se rychlým tempem vyvíjí a současně se neustále rozšiřují možnosti jejich začlenění do výuky všech předmětů, výuku cizích jazyků nevyjímaje.

Jazyková příprava je jednou z priorit Ministerstva obrany i Univerzity obrany. Rektor Univerzity obrany k jazykové přípravě napsal: „*Jazyková vybavenost je jednou z priorit, protože pokud budeme mít odborníky a vysoce specializované profesionály, kteří nebudou umět komunikovat v mezinárodním prostředí, zůstaneme izolováni, a to není možné*“ (Urban, 2005). Pro učitele jazyků Centra jazykové přípravy tato skutečnost znamená neustále hledat nové cesty, jak výuku cizích jazyků zefektivnit, jak motivovat studenty, aby byli schopni vyhovět všem požadavkům, které jsou na ně kladeny. Jednou z možností, jak náročné cíle jazykové přípravy realizovat, je implementace ICT do výuky cizích jazyků.

Literatura:

- ČECHOVÁ, I., NEDOMA, R., CHARBONNEAU-GOWDY, P. aj. The New Step to the Future of Web Based Video Conferencing in the Language Training: New Usages and Trends. In *Sborník příspěvků z mezinárodní konference Kompetence v cizích jazycích jako důležitá součást profilu absolventa vysoké školy II*. Brno: Univerzita obrany, 2009, s.197-199. ISBN 978-80-7231-683-0.
- CHARBONNEAU-GOWDY, P., ČECHOVÁ, I. Moving from Analogue to High Definition E-learning Approaches Supported by Video-based Web Conferencing. In *Proceedings of the 4 th International Conference on e-Learning*. Toronto: University of Toronto, 2009, s. 75-83. ISBN 978-906638-37-5.
- Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné a vývojové a další tvůrčí činnosti Univerzity obrany na 2006 - 2010*. [online]. [cit. 2010-02-04]. Dostupné z: <http://www.vojenskaskola.cz/skola/uo/dokumenty/Documents/DZ-UO_06-10.pdf>.
- Doporučení č. R (98) 6 Výboru ministrů členským státům týkající se cizích jazyků*. [online]. MŠMT. 1998 [cit. 2009-01-21]. Dostupné z: <<http://aplikace.msmt.cz/MezinarodniSpoluprace/Dokumenty/dopcizijazyky.doc>>.
- STRAUSS, A. CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*.1. vyd. Boskovice, nakladatelství Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X-.
- URBAN R. *Chceme být součástí evropského vzdělávacího prostoru*. Czech Army Today, 3/2005. Praha: AVIS, 2005, s. 2-5. ISSN 1212-97-55.